

**EFFEKTER AV ROT-AVDRAG 1993-1994, 1996-1999 OCH 2004
EN HISTORISK ÖVERSIKT**

BYGGBRANSCHEN I SAMVERKAN

**Elektriska Installatörsorganisationen EIO, Glasbranschföreningen,
Maskinentreprenörerna, Målaremästarna, Plåtslageriernas Riksförbund,
Sveriges Byggindustrier och VVS-Installatörerna**

Sammanställning och databearbetning: Industrifakta AB

September 2005

1. BAKGRUND

ROT-avdraget innebär en möjlighet för bl a småhusägare och bostadsrättsinnehavare att göra skatteavdrag med upp till 30 procent för redovisade arbetskostnader i samband med inköpta byggnads- och hantverksarbeten. Avdraget har hittills tillämpats under de tre tidsperioderna 1993-1994, 1996-1999 samt 2004-2005 med följande giltighet under respektive period:

- **1993** –15.4-31.12

- **1994** –1.1-31.3

- **1996** –15.4-31.12

- **1997** –Helår

- **1998** –Helår

- **1999** –1.1-31.3

- **2004** – 15.4-31.12

- **2005** – 1.1-30.6

För att få en helhetsbild av ROT-avdragets effekter har nu sju av byggbranschens organisationer gjort en samlad utvärdering av de tre perioderna ovan, även om data för 2005 (taxeringsår 2006) ännu inte finns tillgängliga. Utvärderingen har initierats av en studie, som genomfördes under våren 2005 och visade att ROT-avdraget enbart under de tre aktuella kvartalen 2004 hade använts i samband med inköp av tjänster för ca 5,5 miljarder. Detta innebar för staten intäkter med omkring 3 miljarder kronor i form av moms på arbete och tillkommande material samt arbetsgivareavgifter. Detta kan relateras till en kostnad för staten i form av skattereduktion på ca 850 miljoner kronor för åtgärder i småhus och bostadsrätter.

Den genomförda studien visade också att ROT-avdraget 2004 ledde till en betydande överföring av svarta arbeten till vita och att det hos hushållen finns ett starkt intresse för att köpa vita tjänster, särskilt om detta är förknippat med en möjlighet till skatteavdrag. Totalt pekade studien på att hushållen köpte in kontanta eller svarta hantverks- och byggnadsarbeten för omkring 4,7 miljarder kronor inklusive material 2004.

Ett problem i samband med tillämpningen av ROT-avdraget har vid två av perioderna varit att dessa varit starkt begränsade i tiden och att nödvändiga politiska beslut har fattas mycket sent. Detta har i praktiken inneburit att effekterna kunde ha blivit ännu större, om hushållen hade känt till avdragsmöjligheten tidigare.

En viktig förutsättning vid bedömning av ROT-avdragets effekter är att detta leder till väsentligt större inköp av vita tjänster, än vad som framgår av det underlag som skattemyndigheten godkänner för skatteavdrag. Under 2004 var den totala volymen inköpta tjänster ca 50 procent större än det godkända underlaget för skatteavdrag.

För att göra den historiska jämförelsen mer rättvisande har uppgifterna från de tidigare perioderna i denna sammanställning beräknats även i 2004 års prisnivå.

2. BERÄKNINGSUNDERLAG OCH KÄLLOR

Källa för uppgifter om skattereduktion är Skatteverket, men uppgifter för perioden 1993-04 har fått hämtas från en indirekt källa, eftersom dessa uppgifter inte fanns arkiverade hos Skatteverket.

Övriga källor som använts för beräkningsunderlag är:

- IAF (arbetslöshetsersättning)
- Sveriges Byggindustrier/Målaremästarna (årsarbetsvärden)
- SCB (underlag för omräkning till fast prisnivå)
- Industriefakta AB ("Kontantinköp av byggnads- och hantverkstjänster", maj 2005)

Alla redovisade uppgifter avser taxeringsår, vilket innebär ett års förskjutning av genomförandeår.

Följande underlag har använts för beräkningar:

- Relation godkänt underlag för ROT-avdrag/totalt inköpta tjänster: 1,49
- Medelvärde för årsarbete byggnadsarbetare/hantverkare: 356.000 kronor
- Arbetsgivareavgift: 35 procent av lönekostnad
- Moms på arbete och material: 25 procent
- Fördelning material/arbete av totalt inköpsvärde: 40/60
- Statens nettokostnad efter skatt för a-kassa byggnadsarbetare: 121.000 kronor per år
- Andel småhus och bostadsrätter av total skattereduktion 1993-94: 30 procent
- Underlag per godkänt ROT-avdrag 1996-99 som använts för beräkning av antal godkännanden 1993-94: 19.000 kronor
- Prisförändringar vid omräkning till 2004 års prisnivå: KPI

Någon uppräknings till hela kalenderår har inte gjorts i de fall som avdrag endast gällt under en del av året. Detta innebär att enskilda år inte alltid är helt jämförbara, men att inte några antaganden har gjorts om eventuella tillkommande effekter.

3. SLUTSATSER OCH KOMMENTARER

Sammanställningen av effekterna från de tre aktuella ROT-avdragsperioderna gör det möjligt att jämföra dessa och dra bl a följande slutsatser relaterade till konsumentsektorn:

- Konsumentsektorn svarade under de två första perioderna för ca 30 procent av totalt utnyttjade skattereduktioner i samband med ROT-avdraget.
- Totalt sett har statens intäkter i form av moms på arbete och material samt arbetsgivareavgifter varit i genomsnitt ca 3,5 gånger större än kostnaden för beviljad skattereduktion.
- Någon ökning av sysselsättningen har inte räknats in ovan, men en sådan bör ha skett vid samtliga tre perioder och ha bidragit till att ytterligare förstärka de positiva effekterna. Om t ex 10 procent av de genomförda åtgärderna totalt utförts av personer som annars varit arbetslösa, minskade statens kostnader för a-kassa med närmare en miljard kronor.
- Överföring av svarta tjänster till vita är inte möjlig att beräkna exakt, men baserat på intervjuerna i samband med undersökningen om kontantmarknaden från våren 2005 skulle denna kunna motsvara upp till omkring 30 procent av totalt inköpta tjänster. Detta skulle innebära att vita tjänster upp till omkring ett värde av 9 miljarder kronor har tillkommit som total effekt av de tre ROT-avdragsperioderna, vilket motsvarar ca 25.000 årsarbeten. Om även material inkluderas kan totalt svarta arbeten till ett värde av upp till i storleksordningen 14.500 Mkr ha överförts till vita under de tre perioderna. Detta skulle innebära i genomsnitt ca 2 miljarder kronor per år, som kan jämföras med en svart hushållsmarknad på ca 4,7 miljarder kronor enbart under 2004.
- Totalt motsvarar inköpen av byggnads- och hantverksarbeten i samband med de tre ROT-avdragsperioderna ca 83.000 årsarbeten, varav ungefär hälften under perioden 1996-99. Denna andel kommer dock att minska, när även effekter av åtgärder genomförda under 2005 inkluderas.

- De genomsnittliga totala inköpen av tjänster per år var störst 2004 med ca 5.500 mkr jämfört med ca 3.900 mkr per år 1996-99 och ca 4.100 mkr per år 1993-94. Detta trots att avdraget endast gällde under en del av 2004 och beslutet om detta fattades mycket sent.
- Skillnaderna mellan de olika perioderna vad gäller tjänsteinköpens storlek påverkas med stor säkerhet av ett antal faktorer som konjunkturläge, prisutveckling på fastigheter, räntenivå m m. Samtliga dessa förutsättningar var positiva under 2004, vilket inte gäller i samma utsträckning för de båda tidigare perioderna.
- Statens totala intäkter från de tre perioderna i form av moms på arbete och material samt arbetsgivareavgifter uppgick till ca 15,8 miljarder kronor. Detta kan jämföras med en total kostnad för skattereduktion på ca 4,6 miljarder kronor, vilket innebär en differens på ca 11,2 miljarder kronor.
- Sammantaget visar sammanställningen från de tre ROT-avdragsperioderna att det finns ett mycket stort intresse hos hushållen för att utnyttja denna typ av skattereduktion. Med ett större skatteavdrag, som införs permanent eller under längre perioder med stabila villkor, innebär detta att det finns mycket stora möjligheter för staten att påverka storleken på den svarta marknaden för denna typ av tjänster. Genom en högre gräns för avdragsgillt belopp skulle effekterna öka ytterligare.

Taxeringsår	Småhus	Bostadsrätt	Totalt	Prisnivå 04, totalt
1994				
- Antal, st			75.000	
- Reduktion, Mkr			330	386
- Underlag, Mkr			1.425	1.667
- Tot inköp, Mkr			2.123	2.484
- Antal årsarbeten				6.977
1995				
- Antal, st			177.000	
- Reduktion, Mkr			780	889
- Underlag, Mkr			3.369	3.841
- Tot inköp, Mkr			5.020	5.723
- Antal årsarbeten				16.075
1997				
- Antal, st	72.917	10.350	83.267	
- Reduktion, Mkr	337	28	365	402
- Underlag, Mkr	1.455	121	1.575	1.733
- Tot inköp, Mkr			2.347	2.582
- Antal årsarbeten				7.253
1998				
- Antal, st	131.408	23.247	154.655	
- Reduktion, Mkr	611	66	677	745
- Underlag, Mkr	2.638	286	2.924	3.216
- Tot inköp, Mkr			4.357	4.792
- Antal årsarbeten				13.461
1999				
- Antal, st	151.493	28.839	180.332	
- Reduktion, Mkr	764	89	853	923
- Underlag, Mkr	3.302	383	3.685	3.987
- Tot inköp, Mkr			5.491	5.941
- Antal årsarbeten				16.688
2000				
- Antal, st	72.090	15.575	87.665	
- Reduktion, Mkr	331	43	374	404
- Underlag, Mkr	1.431	185	1.616	1.745
- Tot inköp, Mkr			2.408	2.600
- Antal årsarbeten				7.303
2005				
- Antal, st	118.896	6.611	125.507	
- Reduktion, Mkr	782	70	852	852
- Underlag, Mkr	3.366	320	3.686	3.686
- Tot inköp, Mkr			5.500	5.500
- Antal årsarbeten			15.450	15.450

Beräkning av 2004 års prisnivå enligt KPI genomförandeår

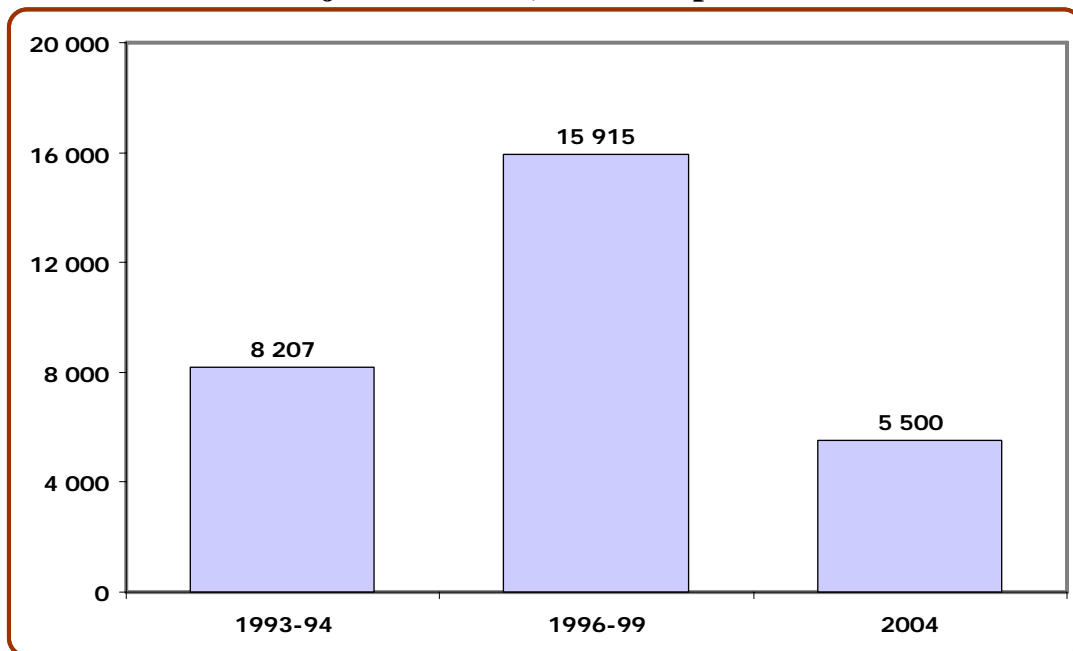
ROT-avdrag, statens intäkter och kostnader

Mkr, 2004 års prisnivå

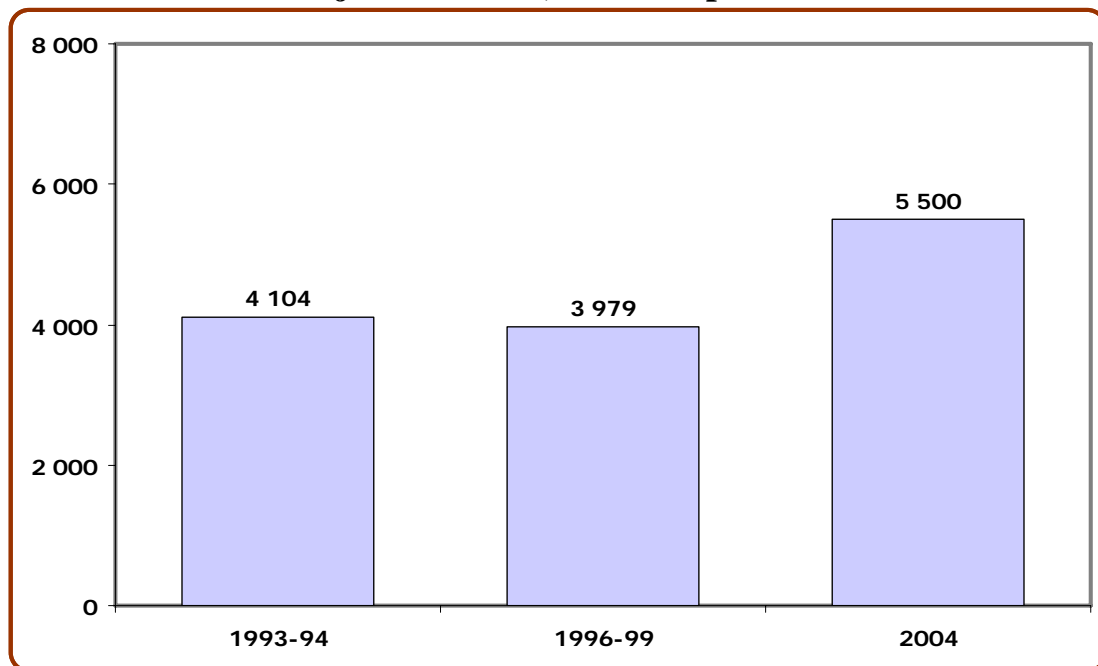
2005-09-21

Period	Skatte- reduktion	Moms arbete	Moms material	Arbets- givaravgift	A-kassa	Moms + avgifter	Differensmoms/avgifter - skattereduktion
1993	386	497	318	517	837		
1994	889	1 145	733	1.190	1 929		
Totalt	1 275	1 642	1 051	1.707	2 766	4.400	3.125
1996	402	516	330	537	870		
1997	745	958	613	997	1.615		
1998	923	1.188	760	1.236	2.003		
1999	404	520	333	541	876		
Totalt	2 474	3.182	2.036	3.311	5.364	8.529	6.055
2004	852	1 100	704	1.144	1 854	2.948	2.096

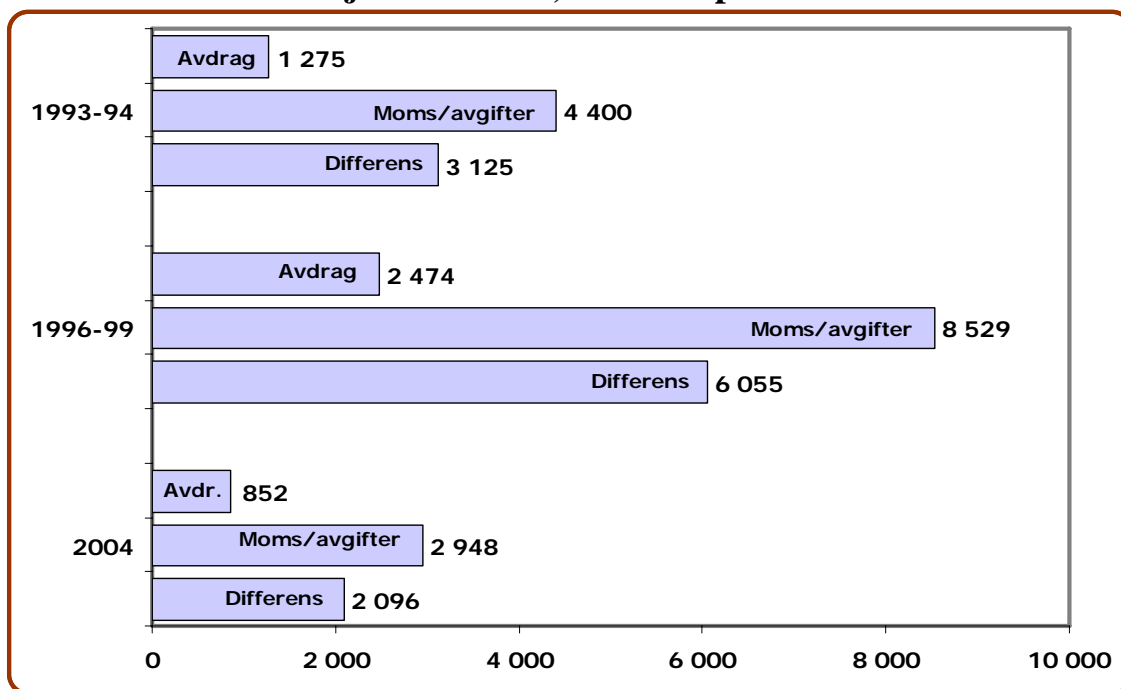
Totala inköp av tjänster i samband med ROT-avdrag, konsument Miljoner kronor, 2004 års prisnivå

Genomsnittliga inköp av tjänster per år i samband med ROT-avdrag, konsument Miljoner kronor, 2004 års prisnivå

Statens kostnader och intäkter i samband med ROT-avdrag. Konsument Miljoner kronor, 2004 års prisnivå

Antal årsarbeten i samband med ROT-avdrag. Konsument

